

Sygn. akt IV CZ 91/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Górski

SSN Barbara Myszka

w sprawie z powództwa S. P.

przeciwko R.K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 stycznia 2015 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w L.

z dnia 9 stycznia 2014 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie, pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego
orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy w L. odrzucił apelację powoda S. P. od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 24 maja 2013 r. w sprawie przeciwko R. K. o zapłatę 66 691 złotych; zasądził także koszty postępowania na rzecz pozwanego. Przyczyną odrzucenia apelacji było nie uiszczenie przez powoda w terminie opłaty od apelacji, do której powód był zobowiązany w terminie siedmiu dni od doręczenia mu wezwania do poniesienia tej opłaty, w sytuacji w której ponownie złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w warunkach określonych w art. 107 ust. 2 z dnia 28 lipca 2005 r. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm., dalej jako u.k.s.c.).

W zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego powód zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 373, art. 370 w związku z art. 373, art. 380, art. 130 § 1 w związku z art. 373, art. 98 § 1 i art. 102 k.p.c. Naruszenie prawa materialnego dotyczy art. 10, art. 101 ust. 3, art. 102, art. 107 ust. 1 w związku z art. 112 ust. 4, art. 112 ust. 4 u.k.s.c.; art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności; art. 45 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji RP. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę tego postanowienia w punkcie II, poprzez zniesienie kosztów postępowania między stronami, w każdym przypadku z zasądzeniem kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. W szczególności skarżący trafnie powołuje się, w okolicznościach sprawy na naruszenie przez zaskarżone postanowienie art. 370 w związku z art. 373 k.p.c. Wynika to z ustaleń, których Sąd Okręgowy nie wziął pod uwagę. W uzasadnieniu postanowienia tego Sądu z dnia 9 stycznia 2014 r. stwierdzono, że wezwanie skarżącego do wniesienia opłaty od apelacji zostało mu doręczone dnia 2 września 2013 r. Na to wezwanie skarżący odpowiedział wniesieniem dnia 9 września 2013 r. wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, opartego na nowych okolicznościach oraz dołączył oświadczenie wymagane przez

art. 102 ust. 2 u.k.s.c., w którym poszerzył w stosunku do poprzednich oświadczeń o stanie majątkowym wysokość ponoszonych miesięcznie wydatków o 200 złotych kosztów prowadzonego przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego. Na podstawie tego wniosku, bez uznania podstawy do jego oddalenia według art. 107 ust. 1 u.k.s.c., skarżący uzyskał dnia 17 września 2013 r. zwolnienie od żądanej opłaty od apelacji i orzeczenie to zostało - po wniesieniu na nie zażalenia - utrzymane w mocy (k.84 i k.90).

Nie może zatem Sąd Okręgowy nie uwzględnić tego zwolnienia i uznać jego nieskuteczność, powołując się na niezachowanie terminu do uiszczenia wymaganej opłaty od apelacji na podstawie wezwania doręczonego powodowi dnia 2 września 2013 r., skoro termin na wniesienie opłaty mijał dnia 9 września 2013 r., co Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia sam przyznał. Tego właśnie dnia został wniesiony, uwzględniony następnie ponowny wniosek o zwolnienie od wniesienia opłaty. Nie jest zrozumiałe odwoływanie się Sądu Okręgowego do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2012 r., II CZ 61/12 (nie publ.) w celu uzasadnienia odmiennego stanowiska odnośnie do skuteczności orzeczenia o zwolnieniu od kosztów sądowych jako przerywającego bieg terminu do wniesienia opłaty sądowej od apelacji. W tej kwestii na rzecz stanowiska skarżącego wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 sierpnia 2009 r., III CZ 30/09 (OSNC 2010, nr 3, poz. 45). Mimo uprawnienia sądu drugiej instancji na podstawie art. 373 k.p.c. do odrzucenia apelacji, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji, to w niniejszej sprawie nie mógł on tego zrobić, skoro sąd pierwszej instancji nie tylko że nie skorzystał z prawa do odrzucenia apelacji jako nie opłaconej we właściwym terminie, to zwolnił skarżącego od uiszczenia opłaty, najpierw orzeczeniem referendarza sądowego, a następnie postanowieniem sądu wydanym w wyniku zaskarżenia decyzji referendarza. Orzeczenia sądowe nie mogą być ze sobą sprzeczne, działając przez to na niekorzyść podmiotu, oczekującego od sądu zasługującej na to ochrony prawnej jego interesów procesowych.

Mając to na uwadze należało uchylić zaskarżone postanowienie na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., pozostawiając rozstrzygnięcie

o kosztach postępowania zażaleniowego orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 2 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).